

Ansvar: Jeg havde ikke troet, at jeg skulde være kommen til at tage Ordet ved denne første Behandling, thi jeg har havt det saa ofte ved lignende Leiligheder, og jeg har da i det Væsentlige faaet sagt, hvad jeg troede at burde sige om Finantsloven i Almindelighed. Man skulde ogsaa have troet, at der, efterat vi nu i 24 Aar have havt Finantslove til Behandling her, ikke kunde staa Meget tilbage af almindelige Betragtninger over Finantsloven, som her kunde give Anledning til en tre Dages Forhandling; men det er da ogsaa saa, at det mere har været et Slags Adressedebat end en egentlig Finantsdebat, vi have hørt, idet der her er blevet talt forholdsvis lidt om Finantsloven, men særdeles meget om mangfoldige andre Ting. Det er derfor ikke faldet mig ind at forlange Ordet paa et tidligere Stadium af denne Forhandling, og jeg skulde heller ikke have forlangt det nu, dersom der ikke var fremkommet visse Udtalelser, som jeg tror det er af Bigtighed overalt, hvor de falde, at indbegaa, fordi de ere byggede paa en urigtig Opfattelse, og fordi en saadan Mening næres paa mange Steder i Landet, ganske vist paa Grund af en urigtig Opfattelse. Jeg sigter her til den Udtalelse, vi hørte i det første Foredrag af det ærede Medlem for Præstø Amts 6te Valgfreds (Hoffen) om Hartkornsskatten. Denne Sag er allerede omtalt i Dag af et andet æret Medlem, men jeg kan dog have Lyst til at omtale den lidt nærmere. Naar man fremstiller Hartkornsskatten til Staten som en Skat, saa er man ikke klar, thi en Skat maa være Noget, som udredes af Ens Arbeide eller Formue; men nu er det saa, at Hartkornsskatten til Staten udredes ikke af Hartkornsbefidderens Arbeide eller af hans Formue (Mødsigelse). Nei, Eiendommene her i Landet have, efter at Hartkornsskatten var bleven fastsat, skiftet Eiere og været Gjenstand for Kjøb og Salg samt for Arv saa mange Gange, at den Kapital, som repræsenterer den aarlige Hartkornsskat, er ydet af tidligere Besiddere af Eiendommene. Der er dog neppe Noget, der har kjøbt en Eiendom, uden at have gjort sig det klart, hvilke Byrder der hvilede paa denne Eiendom, og den, der har kjøbt visse Lønder Hartkorn, vil dog vistnok have opstillet den Beregning: Disse Lønder Hartkorn, den Sorteløb, der hører dertil, kan give en saa og saa stor Bruttoindtægt, men fra denne maa jeg drage de faste Byrder, der hvile paa Eiendommen; han har altsaa fradraget Ligesaa vel sin Hartkornsskat som han har fradraget Renten af de faste Prioriteter, der fra offentlige Stiftelser eller deslige kunne indstaa i Eiendommen, og det, han har kjøbt, er ikke den fulde Nydelse af hele Eiendommen, men kun det, der bliver tilovers af Eiendommens aarlige Udbytte, naar visse Ting ere betalte, og Hartkornsskatten er en af disse. Derfor kan det ikke nytte noget, at tale om Hartkornsskattens ulige For-

deling; thi der hersker ingen Ulighed med Hensyn til Udelsen til Staten; (Schrøll: Gjælder denne Betragtning ogsaa for store Lehn, Stambuse og Fideikommissar?) Det skulde jeg tro. Det, at ville tale om Udjevning af disse Skatter, naar vi have med dem at gjøre som Statskatter, kan føre til, at man kan komme til at tale om Udjevning af andre Byrder, der hvile paa Eiendommene, thi for de nuværende Besiddere have de som sagt væsentlig kun den Karakter at være en i Eiendommen indestaaende Prioritet. Dette er en Theori, der staar sin Prøve i Praxis. Det ærede Medlem for Aarhus Amts 1te Valgfreds (Winther) kom i forrige Møde tilbage til en af sine Indlingstheorier, som jeg kender saa godt fra tidligere Læser. Det er med Hensyn til Posteringen paa Finantsloven. Han ønskede en fuldstændig Bruttopostering, og han brugte det Udtryk, at der forpandt 8 Millioner af Udgifterne for Statsborgerne paa Budgettet; de traadte ikke klart frem. Jeg skulde tage meget fejl, om det ikke var 8 Millioner, det ærede Medlem nævnte (Winther: Det var over 8 Millioner, det var i et vist Finantsaar, som jeg nævnte). Var det ikke i et enkelt Aar? (Winther: Jo). Godt! Naar det ærede Medlem virkelig har ment det, kan jeg ikke tro Andet, end at han maa have ment, at man i Finantsloven skulde opgjøre f. Ex. Bruttoindtægterne af de Fabrikationer, de almindelige Foretagender, som Staten nu en Gang har under Hænder, men som han vil indrykke mig lige saa godt kunde være i private Hænder eller i alt Fald kunde være der, og som ere af den Natur, at man dog kan sige, at de ikke vedkomme Statskivet som saadant. Dertil henregner jeg f. Ex. Postvæsenet, Telegrafvæsenet, Jernbanevæsenet, Usserbø-Klædefabrik, Krudtværket og desl.; naar det ærede Medlem ikke vil have deres Bruttoindtægt opført paa Indtægtsiden af Finantsloven og deres Driftsudgifter opførte paa Udgiftsiden, saa tror jeg ikke, han kan komme til et saadant Belsøb som det, han nævnte, men det ærede Medlem vil dog neppe paastaa, at de Belsøb, som der her er Tale om, skulde kunne kaldes en Skattebyrde for Befolkningen. Naar det ærede Medlem i det Hele sagde om de Institutioner med særegne Fonds, der staa opførte paa Kultusministeriets Budget, at man nu var kommen dertil, at man kunde votere Belsøbene derfra til et hvilket som helst Diemed, da har jeg dog ikke lagt Mærke til, at vi ere komne saa vidt. Jeg tror ikke, at vi ere komne videre, end at vi benytte de Summer, som der staa opførte, til beslagte de Diemed, ikke til hvilket som helst Diemed. Nu vil jeg gjerne tro, at det ærede Medlem nærer det Ønske at komme dertil, at man kan benytte disse Belsøb til hvilket som helst Diemed. Jeg har saa meget mere Grund til at tro dette, som jeg ellers ikke kan forstaa hans store Sver for at faae denne Posteringsmaade frem; thi det er ganske vist, at